

Energimyndigheten

Elcertifikatsystemet efter 2020

Energimyndigheten har ett uppdrag att ta fram ett underlag inför kontrollstation 2017 kopplat till det svensk-norska elcertifikatsystemet. I uppdraget ingår också att titta på systemet efter 2020, utan ett nytt mål för systemet och med ett nytt mål för systemet. Energiföretagen Sverige är el- och fjärrvärmebranschens gemensamma röst som här lämnar lite tankar kring hur elcertifikatsystemet skulle kunna förbättras efter 2020 om ett nytt mål ställs upp för systemet.

Varför ett stödsystem - vilket syfte ska uppnås?

Givet att Energimyndigheten har fått ett uppdrag om elcertifikatsystemet så fokuserar vi här inte på om det behövs ett stödsystem eller inte och om det finns andra typer av stödsystem som vore bättre, utan snarare på förbättringspotential givet att elcertifikatsystemet fortsätter.

Utformningen av stödsystemet är avhängigt syftet med systemet. Eftersom uppdraget till Energimyndigheten är begränsat till elcertifikatsystemet så är en naturlig utgångspunkt att syftet med systemet fortsätter att vara detsamma som idag. Syftet skulle dock kunna vidareutvecklas så att stödsystemet också, förutom att främja ny förnybar elproduktion, även försöker underlätta upprätthållande av effektbalans i framtiden. Det är inte givet att det är effektivt att vidareutveckla systemet på detta sätt, men Energimyndigheten bör i alla fall utreda om ett bivillkor skulle kunna ställas upp som anger att det övergripande målet ska nås utan att effektbalansen äventyras och därmed inom elcertifikatsystemet premiera kraftproduktion med hög tillgänglighet.

Ett förlängt elcertifikatsystem - vilken förbättringspotential finns?

1) Utforma målet i procent i stället för i absoluta termer

Den volym elproduktion som ska stödjas i systemet (volymmål) bör utformas på så sätt att det finns en viss följsamhet i förhållande till marknadens behov av ny elproduktion. Marknadens behov kommer framöver vara starkt korrelerat till hur kärnkraften kommer att fasas ut samt elanvändningens utveckling. Därmed bör mål som beslutas vara relaterade till i första hand dessa två parametrar. **Ett volymmål bör vara ungefärligt och inte exakt. I täta kontrollstationer kan volymen justeras.**

Sveriges riksdag har för perioden fram till 2020 formulerat sitt mål för förnybar energi inom elsektorn i TWh, som en del i att nå det totala förnybarhetsmålet. För att nå delmålet för elsektorn har en kvotkurva i elcertifikatsystemet tagits fram. Kvotkurvan anger för varje år hur mycket

elcertifikat som en elleverantör ska införskaffa och annullera, uttryckt i % av elleverantörens elförsäljning. För att kvotkurvan ska leda fram till det satta målet i TWh måste först en prognos tas fram för kvotpliktig elanvändning. Om prognosen för elanvändningen slår fel så uppfylls inte det övergripande målet uppställt i TWh. Det har visat sig väldigt komplicerat att justera kvoterna så att de matchar målet då elanvändningsprognoserna slår fel. Mycket resurser går åt för att utreda detta, beslutsprocessen tar tid vilket försvårar det såväl för producenter och kvotpliktiga att agera effektivt. **En enkel åtgärd vore att helt enkelt låta kvoterna som beslutas vara målet, dvs. ett mål uttryckt i procent.** En klar förenkling av myndighetsarbetet och inga plötsliga överraskningar då inte elprognoserna slår in, för vare sig producenterna och de kvotpliktiga.

2) Klargör hur systemet ska avslutas – besluta om definitivt stopp

Elbranschen har tidigare för fram att inga nya anläggningar bör få tilldelning av elcertifikat efter 2020, men en övergångsregel kan behövas, lik den i Norge. Samtidigt så bör Energimyndigheten utreda om en s.k. **stoppregel** för tilldelning av elcertifikat ska vara tidsrelaterad överhuvudtaget, utan snarare vara kopplad till måluppfyllelsen, dvs. tilldelningen av elcertifikat till nya anläggningar stoppas när målet är uppfyllt oavsett om detta är före eller efter 2020. Om systemet förlängs och får ett nytt måldatum gäller motsvarande resonemang för det nya måldatumet.

3) Marknadspåverkan bör minimeras

Subventioner påverkar marknadens prissignal. Volymen el som omfattas av stödsystemet bör vara så pass begränsad så att påverkan kan betraktas som liten eller försumbar. En regelbundet **återkommande bedömning av hur elpriset på marknaden påverkas** procentuellt av stödsystemets existens kan vara en grund för bedömning av om marknadspåverkan är liten eller stor alternativt skulle en gräns för hur stor andel av elmarknaden som systemet bör omfatta/utgöra kunna ställas upp för att säkerställa begränsad marknadspåverkan.

4) Inget stöd vid negativa priser

En självklar princip är att stöd inte bör delas ut till produktion som inte behövs. Ett sådant självklart fall är då elpriserna är negativa, dvs. marknaden signalerar att det inte finns något behov av mer produktion och icke subventionerad produktion får betala för att producera vilket är en osund energipolitik. Enligt gällande statsstödsregler ska stöd inte utgå vid negativa priser på marknaden. Detta bör således omhändertas i ett framtida elcertifikatsystem.

5) Förbered för att öppna upp för fler länder

Statsstödsreglerna kommer att uppdateras för perioden efter 2020 och det är troligt att krav kommer att ställas på ännu högre grad av marknadsanpassning av stödsystemen och **öppenhet för utländsk produktion** att kunna delta i de nationella stödsystemen. Således bör ett framtida elcertifikatsystem ta höjd för en sådan utveckling.

6) En begränsningsregel för kraftproduktion som tilldelas elcertifikat bör införas så att inte parallella stöd kan nyttjas

Idag finns ett flertal parallella stöd för t.ex. solceller vid sidan av elcertifikatsystemet. Detta innebär att teknikneutraliteten i elcertifikatsystemet undergrävs. Det borde införas regler som innebär att inte både investeringsstöd och elcertifikat kan kombineras för att bibehålla den teknikneutrala inriktningen i elcertifikatsystemet. Solceller omfattas i dag

dessutom av ett flertal parallella stöd såsom skattereduktion för mikroproduktion och energiskattebefrielse.

7) Utred teknikneutraliteten

Energimyndigheten bör analysera huruvida den teknikneutralitet som idag råder inom systemet bör fortsätta att råda. Finns det skäl att skilja på mogen och omogen teknik? Är det görligt?

Stockholm, som ovan,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Pernilla Winnhed', with a long horizontal flourish extending to the right.

Pernilla Winnhed

VD Energiföretagen Sverige